

Verschillen in zonsondergangen bij eenzelfde weertype

Het komt nogal eens voor dat we meerdere dagen achter elkaar een mooie zonsondergang kunnen waarnemen. De hogedrukgebieden die het geschikte weertype veroorzaken bevinden zich vaak gedurende enige tijd ongeveer op dezelfde plaats, zodat de ondergaande zon enkele dagen achtereenvolgend onder min of meer dezelfde weersomstandigheden kan worden waargenomen. Desondanks kunnen de zonsondergangen grote onderlinge verschillen vertonen. Vooral een discontinuïteitslaag kan sterk zijn stempel drukken op het karakter van de zonsondergang (fig. 2). Daarnaast kan een warm zeeoppervlak de vorm van de laagstaande zonneschijf beïnvloeden (fig. 1). De periode van 17-21 mei 1977 gebruiken we als voorbeeld.

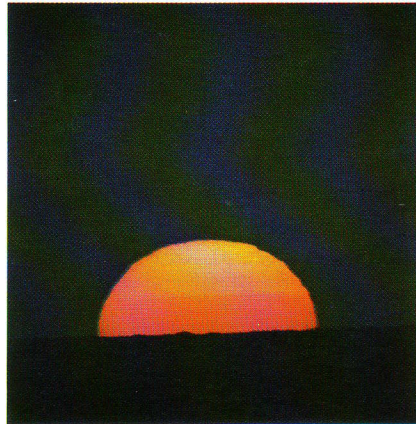
Op 21 mei 1977 en op een aantal dagen daarvoor kon de ondergaande zon vanaf Texel tot aan de kim gevolgd worden. De kern van een hogedrukgebied, dat zich uitstrekte van de Azoren tot boven Scandinavië, bevond zich boven Schotland; het zorgde voor geschikt weer in de richting van de zonsondergang (fig. 3). Weliswaar kon steeds lichte bewolking in de buurt van de horizon worden waargenomen. Deze veroorzaakte echter alleen een donkere tint van de gedeelten van de zonneschijf die er doorheen werden waargenomen, zonder hem aan het oog te onttrekken. Fig. 3 geeft de weerkaarten van 17 en 21 mei 12.00 GMT, ca 7½ uur voor het tijdstip van zonsondergang. Ze tonen een vergelijkbaar beeld voor de beide dagen en wijken voor het gebied rond de Noordzee weinig af van

de weerkaarten van de tussenliggende dagen. De zonsondergang van 21 mei onderscheidde zich echter duidelijk van de voorgaande keren door de spectaculaire vormen die de zonneschijf aannam vlak voor deze aan het zicht onttrokken werd (zie fig.

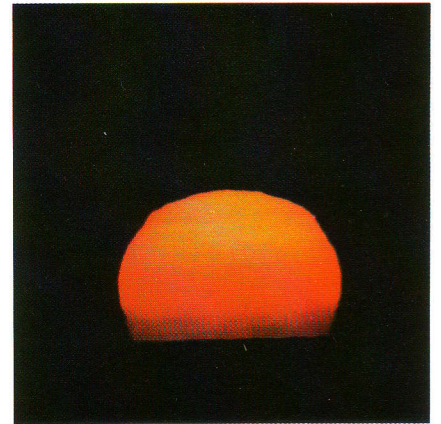
Fig. 1. Zonsondergang Texel 17 mei 1977. De deuken in de onderzijde van de zonneschijf (b, c, d) en de golvende kim wijzen op een watertemperatuur die hoger is dan de luchttemperatuur. De zonsondergang werd vastgelegd op Agfa CT 18 diafilm met een Celestron C 5 telescoop (f = 1250 mm; diafragma getal 10) en een kleinbeeldcamera. Er werd belicht op de zonneschijf met de ingebouwde belichtingsmeter van de camera.

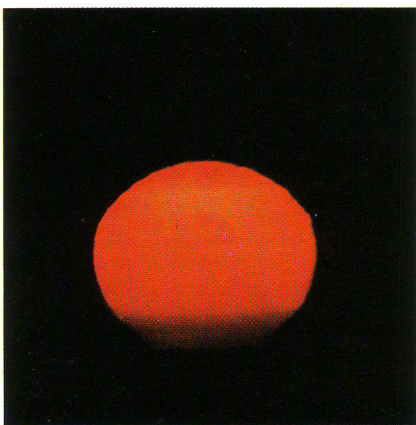
a

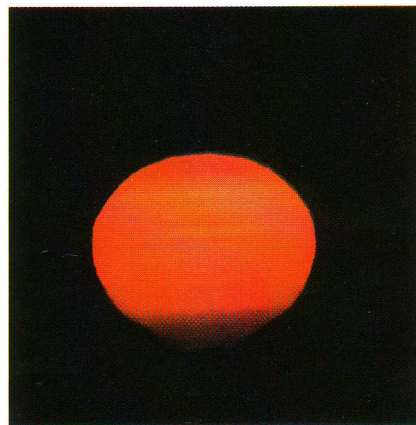
b

c

d

e

f